

Vörös LOBOGÓ

AZ RKP ARAD VÁROSI ÉS RAJONI BIZOTTSÁGA,
A VÁROSI ÉS RAJONI NEPTANÁCS LAPJA

XXIII. évfolyam
7015. szám
—
4 oldal,
25 bani
—
Péntek,
1967.
október 6

A Szerszámgépgyár II. gépműhelyében dolgozik Piskák József, aki rendszeresen töltszárnyalja tervfeladatait s amellett munkájának minőségére sincs soha panasz.

„Meg vagyok elégedve“

A minap, Szentpálon jártamkor, Varga Magda könyvtárosnő, a falu nagyrabecsült, szeretett „tanítónője“, beszélgetés közben ezt mondta: meg vagyok elégedve olvasóimmal.

Amint megtudtam, ennek a megelégedésnek története van. Négy évvel ezelőtt ugyanis, amikor a könyvtárat egyáltalán nem mondható pedagógus foglalkozás mellett elvállalta a könyvtárosi teendőket is, hasonló szavak nem igen hagyták el ajkát. A könyvtár, mint

Jegyzet

„csaki-szalmáját“ kezelték az iskolák egyik helyiségében s olyankor tekintették, mint a könyvtárat. A rossz nyelvek szerint még az is előfordult olykor, hogy egyik-másik olvasó a kölcsönött irodalmi művet feltette a forró kemence tetjére s mire észrevette, a lapok úgy megpörköldöttek, hogy többé már nem lehetett hasznát venni.

Akkoriban divott az olvasók között egy másik rossz szokás is, ne-

vezetesen a kölcsönzés. Az olvasók valóságos lánc-rendszere alakult ki, amiben csupán az volt a baj, hogy nem lehetett rákalkálni a könyv pillanatnyi tartózkodási helyére.

A tanítónő, hivatása teljes tudatában kezdett hozzá a feladatok neveléséhez. Szép szíval, s ha a szükség úgy kívánta, szigorú, kisseb-nagyobb büntetéssel végezte a könyvtárban pedagógiai feladatait.

Es csodálatoképpen a falu lakói lassan kezdtek szorosabb barátságot kötni a könyvekkel, egyre népesedett az olvasók egykor maroknyi tábora. Azután egy szép napon beteljesült a könyvtárosnő vágya, új hajlékot kapott a könyvtár, a most épült korszerű kultúrthozban.

Ezért elégedett Varga Magda. Még csak talán annyit tegyük hozzá az elmondottakhoz, hogy ma nincs olyan ház Szentpálon, ahol a család tagjai ne vallanák legjobban, leghívebb barátjuknak a könyvet. A tanítónőnek megvan az oka az elégedettségére. Azt azonban szerénységgel elhallgatja, hogy a mostani eredmény kemény nevelőmunkájának köszönhető.

LENGYEL HELEN

Egy téglá – egy cserép...

Szocialista államunk nagy gondot fordít a nép életszínvonalának szüntelen növelésére, ezen belül a lakásállomány fejlesztésére, a lehető legjobb életkörülmények megteremtésére. Az utóbbi években városunkban is több ezer család költözött új lakásba. Aradon jelenleg mintegy 14 600 lakás képezi az állam, illetve az egész nép tulajdonát. A lakók nagy többsége megfelelően gondozza a rendelkezésére bocsátott lakást, idejében kifizeti a házbért. Ez így is van rendjén. Ez alkalommal viszont nem azokról akarok beszélni, akik kifogástalanul eleget tesznek ilyen irányú állampolgári kötelességüknek, hanem azokról, akik megengedhetetlen módon egyszerűen megfélemlenik vagy tudatosan elmulasztják a házber-fizetést.

Az ILLA lakás karbantartó vállalat nyilvántartásában száz meg száz olyan kérvény szerepel, melyben a lakók különféle javítási munkálatok elvégzését igénylik. Az évek során

szóra érdemes

ugyanis megszoktuk, hogyha egy cserép, egy téglára vagy valamilyen javítási munkálatra van szükségünk, azonnal rohanunk az ILLA-hoz és követeljük: sürgősen orvoslják panaszunkat. Ilyenkor mindenki tudja, hol kell kopogtatni. S a lakáskarbantartó vállalat a lehetőségekhez mérten eleget is tesz kéréseinknek.

De vizsgáljuk csak meg az érem másik oldalát. Mivel magyarországi mulasztást az a több mint ezer lakó, aki már hónapok óta nem találja, vagy elkerüli az ILLA pénztárát, egyszerűen nem fizet házbért. Egyesek talán úgy vélik: nem is olyan nagy véttség ez, hiszen igazán minimális összegről van szó. Erősebb az a 20–30 lej havonta szaladgálna? De miért is járadoznak, előbb-utóbb majd csak levonják a fizetésből. No és az a

csekély többlet, amit majd felszámolnak, meg sem éri meg.

A rosszul fizetők listáján olyan nevekkel találkozunk, melyeknek viselőjénél már szokásá vált a házber ki-egyenlítésének elmulasztása. Itt van például Cosma Edit, az IR11 Muresul vállalat alkalmazottja, Cernei utca 2 szám alatti lakos, aki annak ellenére, hogy mindössze 28,80 lej a havi lakbéré, már évek óta csak törvénytisztelő végzés után hajlandó fizetni. Hasonló a helyzet Petruschiu Maria November 7 utca 2 szám, Ghilan Alexandru Sahia 41, Juhász Erzsébet Filimon Sirbu tér 5, Toader Augustin, Eminescu 9, Triu Petru Armatei Rosie 3–11 és számos más rosszul fizető lakó esetében, akiket jelenleg is pereskedik az ILLA.

Az említett magatartása még eltelendőbb akkor, ha figye-

lembe vesszük, hogy a kapitalista országokban a dolgozók fizetéseiknek 20–40 százalékát költik házbérre, s ha egy-két hónapig nem fizetnek, egyszerűen az utcán találják magukat. Távol áll tőlünk az a gondolat, hogy hasonló eljárások alkalmazását szorgalmazza a rossz fizetőkkel szemben. Annyi azonban bizonyos, hogy az illetékeseknek hatékonyabb eszközöket kell találniuk a kérdés orvoslására, mert úgy látszik: a lakó-munka egymagában nem elegendő a megrögzött szabálytörők jó utra terelésére. Elvégre minden egyes lakó, amikor aláírta az ILLA-val kötött szerződést, kötelezettséget vállalt, hogy rendszeresen kifizeti a lakbért. A szerződések előírásainak megszegése általában komolyabb következményekkel jár. Uajon miért képezne kivételt pont az ILLA-val kötött szerződés?

HAJOS LASZLO

Mikor fogynak el a normánfelüli készletek

Ez a kérdés foglalkoztatott bennünket, amikor a Vörös Trió gyárban felfedeztük, hogy az elfekvő árukészlet értéke meghaladja a 3 027 000 lejt. De azt, mikor fogynak el, csakis akkor tudhatjuk meg, ha azok kezelésének és szaporodásának okait megvizsgáljuk.

A vállalat beszerzési osztályának főnöke, LUKÁCS SANDOR elvált tényekkel bizonyította, hogy az elfekvő készlet nem nyersanyag s még csak segédanyag sem, hanem kész áru. Igaz azonban az is, hogy az év elején, tehát január 1-én több, mint 1 360 000 lej értékű nyersanyag is volt normán felül raktáron, ami a terv módosítások nyomán maradt meg. A nagymennyiségű importárutak, festékek és vegyszerek, valamint villámzárszámok, gumik és cérmák már az első negyedéves teljes egészében felhasználásra kerültek. A kamatos bankkölcsönök és a penálistárolások ezáltal a minimumra csökkentek.

Előtt az egyik pénzügyi és anyagi kerékkötő, de nemcsak a jelentkezőt egy másik. S ezek az exportból visszamaradt késztermékek több millió lej értékben. A Nemzeti Bank ezek egyre húzódtak raktározási és volumenének növekedését az érvényben lévő törvény szerint már 12 százalékos pénzbírsággal bünteti — mondotta MÓT ELENA, a pénzügyi osztály főnöke.

Repült a „kesztyű“... S a küzdőfelek most egymással szemben állnak. „Párba“ hívunk. Azonban ez a „párba“ nem úgy zajlik le, mint valamilyen poros multiban, hogy a felek 25 lépésre távolodnak egymástól s a löpor elcsúszása után a küzdők egyike halálraeszebe a földre bukik...

Nem. Ez a párba nem ilyen. Még eszközei is mások. Lassu lefolyás, nem látványos, nagyon is hétköznapi... Itt is lesz győztes és legyőzött. S a győztes a szentmártoni ember, míg a legyőzött a természet lesz. Vesztese azonban nem lesz a harcnak. Igaz. A szentmártoni emberek és a természet viv egymással konok elszántsággal harcol... Az ellenfél nem könnyen adja meg magát. Makacsul próbál dacolni az emberválasztott fegyver, a tudomány fegyverével. De már érződik, nem bírja tovább, hogy behódol annak, akinek évtizedeken

Ez évben, illetve az elmúlt kilenc hónapban az említett készletek értéke majdnem elérte a 380 000 lejt. Ennyivel csappant tehát a vállalati nyereség, ami egyáltalán nem dicsegetésre méltó.

De mit tettek, hogy a veszteségeket elkerüljék? GOTTLIEB ANDRAS, az eladási osztály vezetője elmondta, hogy többféle

módszert is alkalmaztak. Körleveleket küldtek a nagykereskedelmi vállalatokhoz, melyeken feltüntették a raktáron lévő árufrücsök méreteit, azok minőségét, színét és árát. Leveleket küldtek a tengerparti és más üdülőhelyeken lévő kereskedelmi egységekhez is. Sőt telefonon is letárgyalták az esetleges adás-vételeket. A legeredményesebb azonban az áru közvetlen ajánlása volt. El is mentek személyesen a megrendelőkhöz s felkínálták áruikat. Mintaként is vittek magukkal. Maga az osztályvezető is több ilyen utat tett meg. S nem eredménytelenül. Közel 3 millió lej értékű elfekvő árukészletet értékesítettek ily módon.

De mint tapasztaltuk, ez a készlet mégsem fogy el teljes mértékben. Sőt az eladott áruk helyett újabb készletek foglalták el. Jelenleg is meghaladja a 3 milliót

a Vörös Trió gyárban

ezek értéke. S a jövőben sincs kilátás arra, hogy csapjanjon mennyisége, ha csak nem folyamodnak az említetteknek kívül eredményesebb módszerek alkalmazásához.

Egy újabb módszerrel kapcsolatban már sok szó esett a vállalatban. Megoldást azonban nem találtak vagy talán nem foglalkoztak elég komolyan az értékesítés legjobbnak ígérkező módszerével. Már hónapokkal korábban ugyanis felvetődött az említett készletek jutalékos eladók útján történő árusításáról. Vita vitát követett, a megbeszélések is egymást érték, azonban még ma sem árujják ilyen módon a Vörös Trió gyár kötszövött termékeit, melyek, tévedés ne essék nem rossz minőségű áruk, nem hibásak, sőt legtöbbször elsőosztályu-

de idegenszerű kontexturák, vonalak és irányzatok nyomait viselik magukon, a megrendelők dokumentációja alapján. De a külföldi turisták, akik egyre nagyobb számban érkeznek hazánkba, s leggyűnk csak ösztintek, fátalajaink egy része is, keresik az ilyen árukat. Azok viszont egyelőre még a raktár oltalmát élvezik. A vállalat pedig addig is fizeti a kamatos kamatot minden millió lej után, ami lekötött a forgoeszközök és elvonja azokat a forgalomból, noha a vállalat kollektívájának arra nagy szükség lenne.

SANDOR JANOS

betakarított takarmány növény értéke ennek tízszerese — mondotta Artemie Valentin, a szövetkezet mérnöke.

A nagymennyiségű foszforogipsz mellett más anyagokat is alkalmaznak. Ilyenek a műtrágyafoszfátok. Például hektáronként 100–200 kilogramm ammóniumsulfátot szor-nak szét.

A talaj magas só-tartalma mel-

„Párba“

juk meg, hogy érdemes volt „kesztyűt dobni“ a természetnek. Igaz, ez a küzdelem nem volt könnyű s a jövőben is sok még a tennivaló. 800 hektár terméketlen szikes földet akarnak legyőzni. Eddig 300 hektáron már sikereket értek el. Mig régen hektáronként alig 1000–1500 kilogramm zöldtakarmányt értek el, addig most 12 000 kilogrammot. Mi több, a takarmányrépa hektárhozama elérte az 59 000 kilogrammot is. Igaz, az eredmények még nem a legjobbak, de a további munka nyomán ezek is javulnak majd.

Eddig a szentmártoniak mintegy 1000 vagon foszforogipszt használtak el, amit Valea Călugărească-ról hoztak. A foszforogipszhez ingyen jutnak hozzá, viszont a szállítást, a szétszórás pénzbe kerül. Felvetődik a kérdés: kifizetődik-e?

— Ki. Mi eddig hektáronként 150 lejt költöttünk, míg az innen lett egy másik ellenfél a vadvíz, amely évente nagy gondot okoz a szentmártoniaknak. Eddig mintegy 37 kilométer hosszú csatornahálózatot építettek ki, a sok-sok lefolyó mellett. Mégis, szinte minden tavasszal tengerre válik a legelő.

— Határunkat átszeli egy nagy csatorna. De ezt a Kriszina tartományi termelőszövetkezetek nem tartják rendben s így nincs lefolyása — mondotta a mérnök.

Nem a szentmártoniak feladata lenne a csatorna rendbentartása. Mégis nagyon sokat tettek azért, hogy a vadvíz ne veszélyeztesse minden évben termésüket. Százötven tagot számláló csoportot szerveztek, amelynek feladata a vadvíz elvezetése, a csatorna gátjának rendbentartása. Ezen kívül két szivattyút is üzemeltetnek. A küzdelem nagy, de eredményei már látszanak s elmondhatjuk, hogy a

szentmártoni emberek legyőzik a természetet.

A sokoldalú és komplex intézkedések mellett számos más „hadmozdulat“ is tettek, amelyek elősegítik a végső győzelem kivívását. Például egy laboratóriumot rendeztek be a legelő közepén, és ezt modern készülékekkel látták el. A laboratórium környékén mintegy 3 hektár területen kísérleti parcellát létesítettek. Ezeken a parcellákon próbálják ki különböző módszereket, itt természetis a szikes talajba vetendő magvakat.

Értekesnek mondható az az intézkedés is, hogy a legelőt felparcellázták. A parcellákat pedig szűrés dróttal kerítették körül a szakaszos legeltetés biztosítása végett. Most folyik a kísérleti telep villamosítása. Ezekre a munkálatokra évente a szövetkezet mintegy 18 000 munkagészt fordít. De megéri.

A szentmártoniak küzdelmét, eredményeit hazánk számos kutatóintézet, szakembere kísérő figyelemmel. Bukarestből, Temesvárról, lasiból, Craiovaról jönnek Szentmártonra, hogy tanuljanak, tapasztalatokat gyűjtsenek. Sőt, számos külföldi szakember is ellátogat Szentmártonra, akik eredményeik, módszereik felől érdeklődnek.

A természet pedig lépésről lépésre megadja magát a tudománnyal felfegyverzett embernek és „vereségét“ mind gazdagabb termés alakjában nyugtazza.

KOVACS SANDOR

Megkezdődtek az RKP KB plenáris ülésének munkálatai

EZ EV OKTOBER 5-ÉN MEGKEZDÖDTEK A ROMAN KOMMUNISTA PART KOZPONTI BIZOTTSÁGA PLENÁRIS ÜLÉSÉNEK MUNKALATAI.

A PLENUM MEGVITATJA A KÖVETKEZŐKET:

1. — A NEMZETGAZDASÁG VEZETÉSENEK ÉS TERVSZERUSÍTÉSENEK TÖKELETESÍTÉSE ROMANIA SZOCIALISTA FEJLŐDÉSE ÚJ SZAKASZA FELTÉTELEINEK MEGFELELŐEN.
2. — ROMANIA KÖZIGAZGATÁSI-TERÜLETI MEGSZERVEZÉSENEK JAVÍTÁSA ÉS A FALUSI HELYSÉGEK SZISZTEMATIZÁLÁSA.
3. — A BÉREZÉSI RENDSZER JAVÍTÁSA.
4. — A LAKÁSEPÍTÉS FEJLŐDÉSE, A LAKASALAP KEZELÉSENEK ÉS KARBANTARTÁSÁNAK JAVÍTÁSA ÉS AZ ÚJ LAKBER-RENDSZER.
5. — A ROMAN KOMMUNISTA PART ORSZÁGOS KONFERENCIAJÁNAK ÖSSZEHÍVÁSA.

A PLENÁRIS ÜLÉS MUNKALATAIN MEGHÍVOTTAKKENT RÉSZT VESZNEK AZ RKP KB OSZTÁLYVEZETŐI, TARTOMÁNYI PARTBIZOTTSÁGOK ELSŐ TITKARAI, MINISZTEREK, TÖMEGSZERVEZETEK ÉS ÁLLAMI KOZPONTI INTÉZMÉNYEK VEZETŐI, TARTOMÁNYI NEPTANÁCSOK VEGREHAJTO BIZOTTSÁGAINAK ELNÖKEI, KOZPONTI LAPOK FOSZERKESZTŐI.

Új mezőgazdasági kutatóintézetek

Az idei ősztől kezdődően új kutatóintézeteket hoznak létre, amelyek a tevékenységük profiljának megfelelő termelési övezetekben fognak működni. Az új intézeteknek az lesz a feladatuk, hogy hatékonyabban és operatívabban támogassák a lendületesen fejlődő és a szakosítás folyamatában lévő mezőgazdasági termelést. Tevékenységüket szakosítva, az új intézetek még jobban el tudják mélyíteni a tudományok területén, a mezőgazdasági fejlődés jelenlegi szakaszában felmerülő sokrétű problémákat. Így például a Gyümölcsstermesztési Kutatóintézet Agrar tartományban működik majd, ahol az ország gyümölcsösének igen nagy része van és amely a gyümölcsstermesztés java részét adja.

A Dealul Mare-i és a Valea Călugărească-i híres szőlőtermesztő vidékeken, amelyek a korszerű tudomány és technika követelményeinek megfelelően állandóan fejlőd-

nek, a Szőlészeti- és Borászati Kutatóintézet fog működni, a teljes fejlődésben lévő Valea Ialomitiei zöldségtermesztő medencében pedig létrehozzák a Zöldségtermesztési és Virágkertetési kutatóintézetet.

A nemzetgazdaság által egyre jobban igényelt cukorrépa- és burgonyatermesztés fokozása céljából szak-kutatóintézetet hoznak létre Brassó tartományban, ahol nagy hagyománya van eme értékes növények termesztésének.

A tudományos tevékenység egy másik központja, a Növényvédelmi Kutatóintézet azt a célt szolgálja, hogy lényegesen hozzájáruljon a termesztési minőségének javításához és a hozamok fokozásához.

Az állami mezőgazdasági egységek szakosítása, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek jelenlegi állapota és fejlődési távlatai, egész mezőgazdasági termelésünk fokozása és sokoldalúvá tétele új és komplex gazdasági kérdések megoldását követeli. Ezeknek a problémáknak a megoldását segíti elő az Agrárgazdasági Kutatóintézet.

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ?

Az aradi meteorológiai intézet jelenti: ma, október 6-án változó idő, jobbra felhős égbolttal. Helyi eső, záporos lehetséges. Méréselt, időközönként meglehetősen, esetenként erős nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet csökken. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8–14, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 17 és 22 fok között várható.

Várható időjárás október 7-én és 8-án: továbbra is változó idő felhős égbolttal és helyi esővel. A hőmérséklet az időköz elején csökken, majd állandósul.

Mindennek van értelme

Ismerősöm afféle fenegyerek volt. Minden nap bedobott — ő mondta így — három-négy decit. És neki ne parancsolgasson senki. Ki nem állhatja a fegyelmet... Dobi baja elég. Már ki akarták dobni munkahelyéről is.

A múlt hónapban szült a felesége. Tíz évi házasság után. Házavatót a kislányt. Megmutatta a férjének. Az ember nézte-nézte a kicsi gyerek piros, vörös arcát. És szébe jutottak a veszekedések, az

Pillanatkép

asszony könnyei... Könyörgött neki: gyerekek! Hogy tiltakozott a felesége! Hogy kintlődni vele egy fizetésből. A részeges apa elissa a baba pólóját is. Nem kell, nem kell, szikított, mint aki eszt veszítette.

S most itt van. Mégis. Pár nappal ezelőtt ő furdette. Azóta nem iszik. Elmegy a kocsmá ajtajáig. Onnan visszafordul. Odaadta fizetését az asszonynak az utolsó banyig...

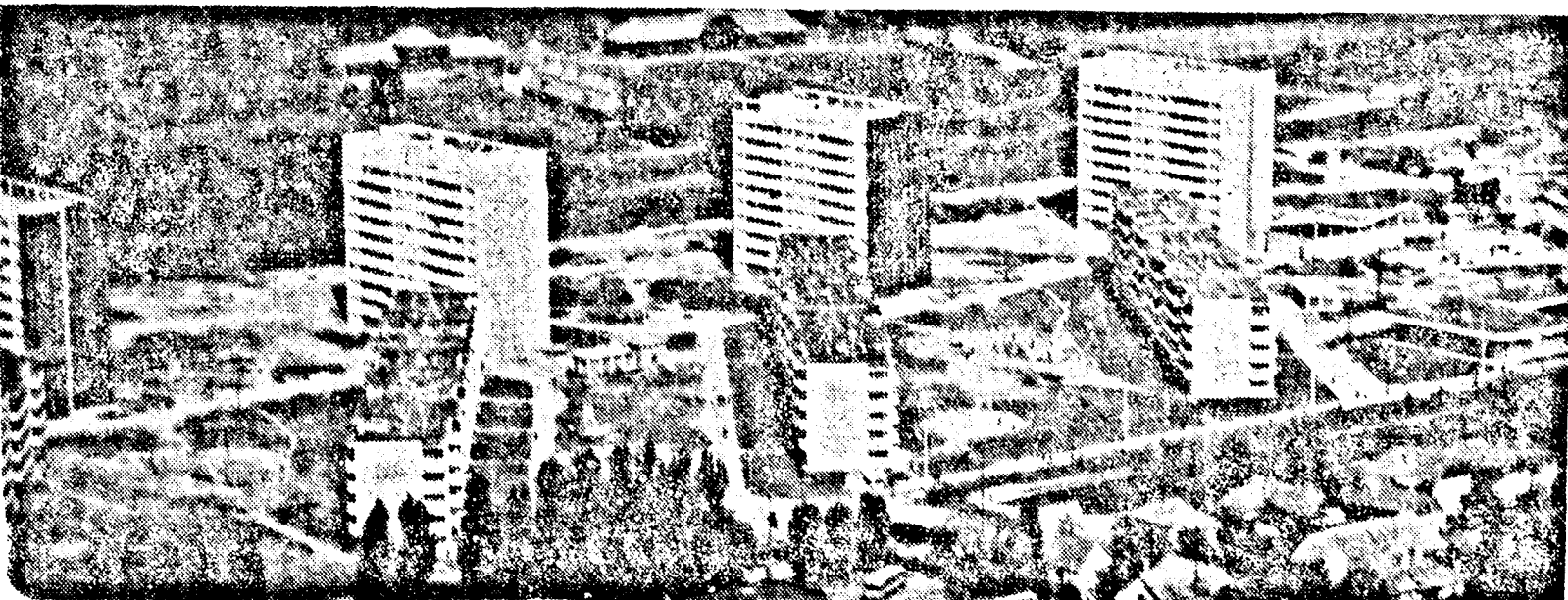
Meséli, hogy szokott sirni a kislánya. Olyan az, mint a madárcsicsergés. És milyen mohó. És a szeme kék, mint az övé. Arcocskája gyönyörű. S úgy egészen, amilyen kicsi még, neki van a világ legszebb, legcsicsérgőbb kislánya.

Süt a nap. Felhős az ég. Eső lesz? Nem. A szemébe esett valami...

Mostmár mindennek, de mindennek van értelme. Assák az ut szélét. Mély gödör fölött kis gyaloghid. At akarok menni rajta. Uisszahuz. Asszonyka jön át a hidon.

— Nem látja — mondja hal-

— ugy van...

Új épületsor Marosvásárhelyen

Minnein-ONNAN Leírás-ARRÓL

HAZÁNK EDDIGI LEGNAGYOBB DÁK ÉREM- LELETE

Nemrég jutott az aradi múzeum birtokába egy ritka értékes dák ezüst éremlelet. A leletre Torma András, a seléndi (Borosjenő rajon) mezőgazdasági termelőszövetkezet dolgozója talált rá a község határában, miután azt szántás közben az ekevas kiveitette. Torma András azonnal felismerte a lelet történelmi értékét, nagy gondossággal összegyűjtötte a pénzérméket és eljuttatta rendeltetési helyére, a múzeumba. Az általa talált 644 érem után a helyszíni kutatások még újabb 85 darabot hoztak felszínre.

Nem érdektelen megjegyezni, hogy eddig ez az ország területén talált legritkább dák éremlelet.

Már eddigi tanulmányozása is le-

hetőséget nyújt arra, hogy az Arad

környéki vidék történelmi fejlődé-

se szempontjából értékes gazdasági

és társadalmi vonatkozású megál-

lapításokat tegyünk. Ismeretes,

hogy hazánk területén a pénzérme

mint csereszköz még i. e. a IV

században jelent meg és fokozato-

san felváltotta a természetellen cse-

rét. A legelterjedtebb pénzérmék,

amelyek Erdély területén is forgal-

omba kerültek, II. Endre makedo-

n király ezüstből készült tetra-

draimái voltak. Ezek közül kövü-

meriek még az ókorban Nagy Sándor,

majd egyes görög városok mint például Thasos, Dyrrachium

és Apollonia ezüst pénzveretési is.

A helyi csereszkedelmek nö-

vekedése, majd a különböző dák törzsek és törzsszövetségek gazdasági kapcsolatai a Fekete tenger-parti görög városokkal szükségessé tették, hogy az idegen érmék helyett helyi készítményekkel is gyarássák a pénzt. Az i. e. III. századtól kezdve megjelentek a helyi dáklakosság saját pénzérméi. Az ebbe a csoportba tartozó pénzek egyik oldala férfifejet, míg a másik lovagló férfit ábrázol.

Az említett, jellegzetes típus mellett a seléndi érmék között görög pénzutánzatokat is találhatunk. Ezeknél az érmék egyik oldalán egy istennőt ábrázol. A dáklakosság jellemzője, hogy valamennyi ezüstből készült és homorudomború alakzatú.

Aradkönyvében már több ízben találunk dáklakosság leírását, és pedig Aradon, Paulison, Kisjenőn és Egresen (Borosjenő rajon). Amelyek ugyancsak az i. e. III. századtól származnak. Az egy évszázaddal későbbi dáklakosság a Maros völgyében, Arad, Pécska, Temesvári és Toc (Lippa rajon) helységei határában, valamint a Fehér-Körös völgyében. Kerülőse, Almáson és Fenesen kerültek elő. Az említett pénzleletek közül azonban egyik sem közelíti meg sem mennyiségben, sem értékben a seléndi kincsleletet.

A leletet — további tanulmányozása után — az Aradi Múzeum régészeti osztálya kiállítja.

DÖRNER EGON

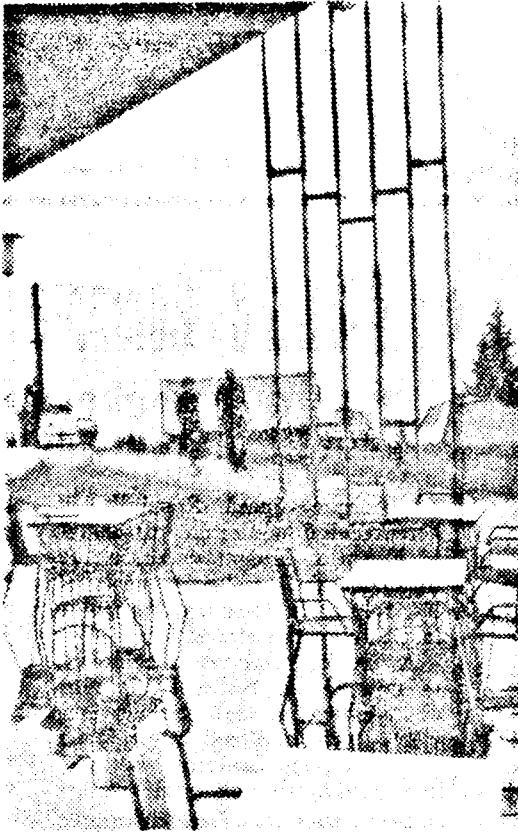
A világ első nagy radióheliográfja

A napokban átadják rendeltetésének Ausztráliában a világ első nagy radióheliográfját. A radióheliográf egy 3 kilométer átmérőjű körben elhelyezett rádióteleszkópok összessége, amelyet Nagy-Britannia az ausztráliai Culgoora helységben épített. A berendezés képes pontosan észlelni a halálos kozmikus sugárakat kibocsátó napkitöréseket, vagy a nehéz gázfelhőket, amelyek az űrhajósok életét veszélyeztethetik. Az űrhajósokat egy negyedórával a halálos sugárak érkezése előtt értesíthetik a veszélyről, hogy idejekorán óvóhelyre meneküljenek.

Szállóigék

„A fáktól nem látni az erdőt” — a hibát Wieland német író jelelte meg először ilyen kifejezéssel.

„A mór megtette kötelességet, a mór mehet” — mondják olykor szinte szöveget idézve Schiller „Fiskó összeesküvése” című darabjából. És még szívesebben idézik ugyancsak Schiller „Armány és szerelem” című darabjának azt a kifejezését: „Szerencsétlen flótas”. A színházat is a nagy német költő nevezte először „világot jelentő deszkáknak”.

Réggel a békási gyűjtő-tó közelében lévő Potoci camping-táborban.

Tudja-e, hogy...

...Robert Fulton, a gőzhajó feltalálója, ékszerészként kezdte pályafutását.

...A Szovjetunióban évente mintegy 4,5 millió gyermek születik.

...Az évszázadok sohasem kezdődnek vasárnap, vagy pénteken.

...Az októberi hónap mindig ugyanazal a nappal kezdődik, mint január, az április mint július, a december mint szeptember.

...Mindegyik esztendő napját húsznyolc év múlva ismét használhatjuk.

...A legnagyobb tornyóra a messinai pályafutását.

...A legnagyobb botanikus kert Londonban rendezték be. A decemberi területen mintegy 24 000 különböző növény található.

Orvostudományi érdekességek

A cigaretták cukortartalma — rákkeltő?

Az angol rákkutatási szervezet tudományos jelentést tett közzé, amelyből kitűnik, hogy azokban az országokban, ahol az olcsóbb cigaretták cukortartalma kisebb, a rák kevesebb halálesetét okoz. Nagy-Britanniában, ahol a cigarettáknak nagyobb a cukortartalma, több ember hal meg rákban. Az angol dohány cukortartalma 16 százalék, a francia dohány 2 százalékos cukortartalmával szemben, s így a rákbetegek arányszáma Franciaországban alacsonyabb mint Angliában.

A jelentés szerint a cigaretták meleg levegővel történő szárítása csak néhány napig tart s ezáltal a füstjük enyhébb, kevésbé csipős, de sok cukor marad bennük. A természetes szárítás — amit még sok országban alkalmaznak — heteket, sőt hónapokat igényel, de csökkenti a cukortartalmat. Jellemző, hogy a tüdőrák esetek száma századunk első évtizedében kezdett növekedni, amikor bevezették a dohány meleg levegővel történő szárítását.

Napi 20 cigaretta = 8 órai kerékpározás

A dohányzás fokozott tevékenységre serkenti a szív bálkámrait, minthogy a nikotin többek között meggyorsítja az érverést és növeli a vérnyomást. Erre a következtetésre jutott hosszúságú kísérletek után Klensch nyugatnémet orvos.

Mindkét módosulás a dohányzás kezdetétől számított négy perc után éri el tetőpontját és körülbelül egy fél órára van szükség ahhoz, hogy a vérnyomás és az érverés újra normálissá váljon. Egy fél cigaretta elszívása annyi pótmunkát ad a szívnek, mint 20 percnyi kerékpározás enyhén ellenszéllel vagy két óra megerőltető megmunkása 30 perc alatt. A nyugatnémet tudós mindebből arra következtet, hogy napi husz cigaretta elszívása annyi pótmunkát jelent a szívnek, mint 8 órai kerékpározás enyhén ellenszéllel. Egy fél cigaretta elszívása körülbelül 35 százalékkal fokozza a szívizom oxigénfogyasztását. Az egészséges szívizom elbírja ezt a megterhelést. De az emberek nem csak akkor dohányoznak, amikor

pihennek, s az egyidőben végzett dohányzás és szellemi vagy testi erőfeszítés kétszeresen megterheli a szívet. Ha például szívizomsorvult elvétele miatt a szívizomban nem jut elegendő vér, a dohányzás okozta erőfeszítés felfokozza az oxigénigényeket (tehát a vér-szükségletet is) és szívrohamot idéz elő.

Colestiramin — ér- elmeszesedés elleni gyógyszer

Az amerikai sebészek Chicagóban folyó évi országos kongresszusán dr. Robert Fuson új gyógyszert mutatott be az érmeleszesedés gyógyítására. Fuson doktor elmondotta, hogy a „colestiramin”-nek elnevezett gyógyszert sárga por alakjában állítják elő, amely vízzel keverve pezsgő itallá alakul át. Ez a készítmény minden, a szervezetre káros vagy gyengítő hatás nélkül csökkenti a vérben lévő zsírsavak, koleszterin, amelyek a szívkríziseket, agyszélhűdést és a végtagok üszkösödését előidézik. Az orvos elmondta, hogy három éven át saját magán és más betegeken kipróbálta a gyógyszert és az eredmény legtöbb esetben kielégítő volt.

A colestiramin hatása a gyomorra és a belekre korlátozódik, ahol összekeveredik az epe által termelt savakkal, amelyek nem szívódnak fel, hanem távoznak a testből. A szervezet így arra kényszerül, hogy újabb savakat termeljen. Minthogy pedig rendes körülmények között a colestiramin termeli ezeket a savakat, a zsírsavak és koleszterin feloldódása, s így megmentik a beteget.

Ha a sarkok jégtakarója felolvadna...

A hatalmas Grönland-sziget, amelyet nagyrészt jéges hórétegek alkotnak, gyors ütemben kezdett felmelegedni. A sziget jégtakarója évente 100–900 kilométerrel csökken. Ez a jelenség, valamint a két sarki jégtakaró olvadása évente 0,3–2,5 milliméterrel emeli az óceánok szintjét.

Ha csupán a Déli-sark jégtakarója felolvadna, a tengerszint 60 méterrel emelkedne. Ennek következtében a világ összes kikötőit elárasztaná a tenger és Párizs fele is víz alá kerülne.

Grönland jégterege 2 500 000 köbkilométerre becsülik. Hogyha ez elolvadna, a tenger szintje ugyancsak fenyegetően emelkedne. Ezek a jelenségek arra késztették a szakembereket, hogy egyre több sarki expedíciót szervezzenek a jég olvadási ütemének tanulmányozására. Az idén és a jövő év folyamán több francia glaciológiai expedíciót szerveznek az Északi- és Déli-sarkra. Az expedíciókban 46 szakember vesz részt.

HUMOR

„Apukám, igaz, hogy a nagyhalak felfalják a szardíniát?”

— Igen.

— De hogy tudják kinyitni a konzervdobozt?”

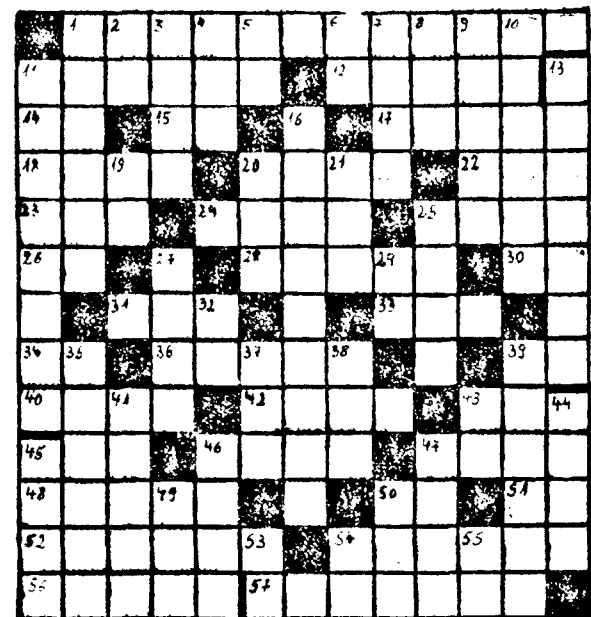
— A mester: — Nem tudom mivel magyarázom, hogy valahányszor belepek a műhelybe, maga sohasem dolgozik. Meg tudná mondani, miért?”

— Mert olyan zaj van itt, hogy sohasem hallom, mikor tetszik belépni.

Titu Maiorescu

VIZSZINTES: 1. Német idealista filozófus (1788–1860), aki nagy hatással volt Titu Maiorescu filozófiai tevékenységére. 11. Drágakő. 12. Alvással szükséges. 14. Elégel. 15. Keszecse. 17. Kikötőváros Finnországban. 18. Hangulat. 20. Görög betű (ékhány). 22. Folyó Németországban (román helyesírással). 23. Mesterember (ékhány). 24. A Mackbet első román fordítója, aki ifjú tudostestvérét egy csoporthoz, élen Titu Maiorescuvval. 25. Apripenz. 26. Rag. 28. Forró gövni, életében egyszerű virágzó növény. 30. Eszméi. 31. Székes ital. 33. Becézett női név. 34. A bucsu vége. 36. Ejje! szórakozóhely (angolul). 39. Képző. 40. Kevertem irta. 42. Jég teszi. 43. Egészen friss. 45. Vissza: Nyaraló. 46. Fordulás, forgás (franciául). 47. Néha ebbe szokta vágni az ember a fejszéjét. 48. Ezt a szeretetet semmi sem helyettesíti. 50. Gazdasági épület (ékhány). 51. Régi római pénz. 52. Ötvösművészeti eljárás. 54. Vert csipke (ékhány). 56. Nagy olasz költő (1544–1593), akinek számos művét Titu Maiorescu eredetiben olvasta. 57. Titu Maiorescu szülővárosa.

FÜGGŐLEGES: 1. Nero nevelője. 2. Króm. 3. Eszt szobrász (1900–1953). 4. Becézett női név. 5. Párizs. 6. Úres nap. 7. Testrésze. 8. Piacra viszik (ékhány). 9. Az ENSZ egyik megalakítója és 1947-ben megszűnt segélyező szervezete nevének angol rövidítése. 10. Amerikai realista festő (1844–1916). 11. Város, ahol Titu Maiorescu filozófiai, logikai, történelmet tanított. 13. Irodalmi csoportosulás, melynek vezetője és szervezője Titu Maiorescu volt. 16. Az egyik legnagyobb latin író, Titu Maiorescu legkedveltebb írója. 19. D.S. 20. B.A. 21. T.P.A. 25. Európai főváros, ahol 1851–1858 között Titu Maiorescu tanulmányait végezte. 27. Római író (1881–1938), akinek 1905-ben megjelent versek.

tét Titu Maiorescu nagyra értékelte. 29. Tíz! kisebb római szám. 32. Azonos betűk. 35. A kilenc muza egyike. 37. Szellemi dolgozó. 38. L.A.R. 39. Azt mondják, szerencsét hoz. 41... Gyula, magyar író. 43. Időhatározó (ékeletlen). 44. Titu Maiorescu 1862-ben ebben a városban volt igazgatója az egyik gimnáziumnak. 45. Német idealista filozófus (1724–1804), akinek írásai nagy hatással voltak Titu Maiorescuvra. 46. Elűnözött római falusi névszám. 47. Flamand származású francia festő, nevének kezdő betűjével (1708–1732). 49. A.L.S. 50. Azonos a függőleges 4-cl. 53. Loca része. 54. Azonos a vízszintes 39-cl. 55. P.V.

A Scotland-Yard kulisszái mögött

A postavonat rablás elkövetőinek nyomában

- Az elhagyott tanya
- Hol vannak az ujjlenyomatok
- Ray felügyelő nem csügged
- Megdőlnek az alibik

fonsterling értékű bankjegy — amely még mindig nem került elő, néhány bandita kézrekerítése, valamint két német a látványos szökése, a további nyomozás az Interpol segítségével továbbra is az érdeklődés középpontjában állnak.

A banda, amelynek tagjai kirabolták a postavonatot, a legapróbb részletekig, a legnagyobb elővigyázatossággal készítette elő és szervezte meg a bűncselekményt. De a Scotland-Yardnak mégis sikerült kézrekerítenie néhányat a tettesek közül.

Milyen módszerekkel? Nemrég a Scotland Yard hajlánd volt néhány részletet vázolni a bűnözők kézrekerítéséről folytatott nyomozásról.

Rátaláltak arra az elhagyott ta-

nyára, ahol a rablók tartózkodtak a bűncselekmény elkövetése előtt. Ott az üres konzervdobozok, a felfalott kenyérek, a szalonna, valamint más, szanaszét heverő holmi azt bizonyította, hogy a bűnözők több napig tartózkodtak a tanyán. De a banda tagjai rendkívül elővigyázatosak voltak s a székelték nem találtak egyetlen ujjlenyomatot sem.

Miközben a Scotland Yard nyomozói a tanyát vizsgálták át tüzetesen, Londonban a detektívek egy másik csoportja egy névsort állított össze az alvilághoz tartozó egyénekről, akikről feltételezték, hogy képesek lennének egy ilyen nagy szabású rablás végrehajtására. Ezek fényképeit elküldték több külföldi és az ország valamennyi rendőrségére. Ráviddel ezután a gyanúsítottak közül néhányat London-

ban letartóztattak. De valamennyien alibi jelezték.

Közben az elhagyott tanyán Ray felügyelő — a Scotland Yard egyik legtapasztaltabb kriminalistika szakértője — tovább nyomozott. Legelőször egy olyan bűneljárás után kutató, amely a gangszterek azonosítását elősegíti. Az első kudarcok nem vették el Ray felügyelő kedvét a további aprólékos vizsgálatól. A tanyán töltött napokon, a tolvajok használták a fürdőszobát, az egészségügyi berendezést, tányérokat, poharakat valamint más tárgyakat. Talán mégsem sikerült eltorolniuk minden ujjlenyomatot!

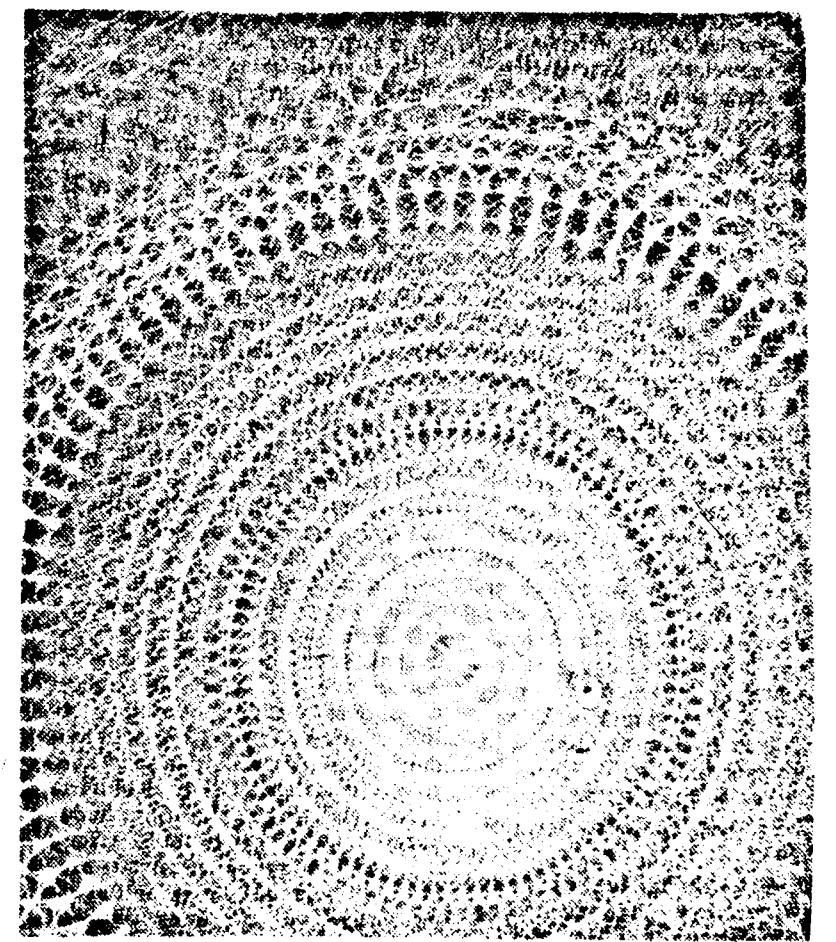
Ray felügyelő technikái — a legmodernebb vizsgálati felszerelések segítségével — szobárolszobára három napon át kutattak. Fárdőzésekük végül is siker koronázta. Egy sötét, valamint egy kötszer csomagolópapírral felfedezett két ujj- és egy tenyerlenyomatot. Később kiderült, hogy ezek Charles Wilson — az egyik gyanúsított egyén, akit már korábban letartóztattak — lenyomatai. Egy cseszealjon Ronald Biggs, a furdőszobában egy korláton Wisbey lenyomatát fedezték fel. A tanya közelében az egyik tehergépkocsi — amelyről feltételezték, hogy a banditák használták — James Hussey — akire szintén gyanakodtak — tenyerlenyomatát találták meg.

A tehergépkocsi alaposabb tanulmányozása újabb értékes bizonyítékokhoz juttatta a detektíveket. Festékmunkákat találtak s ebből

arra a következtetésre jutottak, hogy a bűnözők meg akarták változtatni a jármű színét. Véletlenül azonban kiöntötték a festéket. A gangszterek port hintették rá, így akarták eltüntetni a nyomot. Kiderült azonban, hogy valamelyikük rálepett a festéktöredékre, bizonyára az a tolvaj, aki a gépkocsit vezette. Ezt az egyik pedálra tapadt festék is bizonyította. A Gordon Goddy gyanúsított — akit előzetesen szintén letartóztattak — lakásában tartott házkutatáson megtalálták a festékmunkák cipőjén. Gordon Goddy repülőgéppel és tanúkkal igazolta, hogy ő a vonatrablás idején Írországon tartózkodott. Alibi jelezték azonban hamisan bizonyított, mert a vegyelemzés során kiderült, hogy a cipője talpán, a gépkocsi pedálján talált, illetve a talajra kiömlött festék azonosak. William Bonis ruháján is találtak az áruló festékből, noha ő is megtagadhatatlan alibivel rendelkezett. A bizonyítási eljárás hatékony volt. A banda néhány tagja vallomást tett.

De a Scotland Yardnak még nem sikerült valamennyi tettest kézrekerítenie. Bruce Reynolds például elmenekült. Feltételezhetően álnéven külföldre menekült. Két fogolyt — akik nem akartak semmit se vallani arról, hová rejtették a tömeges pénzt — sikerült megszöktetnie a börtönből, természetesen külső segítséggel.

A Scotland Yard folytatja a vizsgálatot.

A narrabli (Ausztrália) rádióteleszkóp. A 96 antennából álló teleszkóp „sugárzó diagramm”-jának kiértékelésére a számítógépeknek több ezer óra van szükségük. Ha a rádióhullámokat Laser-kibocsátotta fényhullámokkal helyettesítik, csipkéhez hasonló diagrammot kapunk.

nemzetközi élet

Az ENSZ-közgyűlés ülésszakának munkálatai

Az általános vita

NEW YORK. R. Căpălescu, az Agerpres külföldi tudósítója jelenti:

Az ENSZ-közgyűlés ülésén elhangzott beszédében Attilio Piccioni szenátor, államminiszter, az olasz külügyminiszter vezetője üdvözlözte Corneliu Mănescu, az új elnököt, beszélt Olaszország és Románia közötti barátságáról. Véleményünk szerint — mondotta — az Ön megválasztása „világosan mutatja az enyhülést Európában”. Hangsúlyozta, hogy a nemzetközi együttműködés útjában álló akadályok elhárítását, ha fennáll az erre vonatkozó óhaj és elhatározás. Olaszország képviselője kijelentette, hogy csatlakozik az ENSZ-főtitkárnak ahhoz az indítványához, hogy szervezzék meg a Biztonsági Tanács rendszeres összejöveteleit külügyminiszteri szinten.

Az olasz parlament óhaját támogatva Piccioni hangzott el, hogy újabb ösztön kell hinni a vietnámi kérdéssel foglalkozó genfi értekezletet.

Kidomborítva, hogy a Közép-Kelettel kapcsolatban az ENSZ-tagállamok nagy többsége egyetért az azal két elvvel, hogy nem engedhető meg a hadműveletek nyomán történő területszézés és minden államnak törvényes joga van a létezés és a biztonságához, a szónok hangsúlyozta: az ENSZ-főtitkár külföldi megbízottja, vagy egy általa kinevezendő közvetítő hozzá tudna járulni ahhoz, hogy a közvetlenül érdekelt feleket rábíráják a fenti elvek elfogadására.

Az olasz miniszter beszédében behatóan foglalkozott a nukleáris fegyver el nem terjesztésének kérdésével. Rámutatva, hogy egy alapvető önkéntes elfogadását, az elv gyakorlati alkalmazásához még sok tennivaló marad. Fenntartását fejezte ki és felvilágosításokat kért a Genfben előterjesztett szerződés-tervezet egyes szakaszaira vonatkozólag, majd kijelentette, hogy a kifizetések felvetésével Olaszország egy hatékony eszköz megteremtésére törekszik az általános, kiegyensúlyozott, ellenőrzött és teljes lezárás útján. A vitába bocsátott javaslatok természetesen alapvető fontosságúak, de nem vonatkoznak

Ebédet adott az ENSZ-közgyűlés elnöke és az Egyesült Nemzetek főtitkára

NEW YORK. Romulus Căpălescu, az Agerpres külföldi tudósítója közli:

Szerdán, október 4-én Corneliu Mănescu, az ENSZ-közgyűlés elnöke és U Thant főtitkár ebédet adott az Egyesült Nemzetek székházában a közgyűlés 22. ülésének részt vevő küldötteknek.

Részt vettek az ülésszakon jelenlévő küldöttek vezetői, az Egyesült Nemzetek titkárságának személyiségei, ENSZ-ben akkreditált állandó képviselők és más hivatalos személyek.

Az ebéd meleg, szíves légkörben folyt le.

A saigoni politikai helyzet

Az „elnökválasztások” után

SAIGON. (Agerpres).

A saigoni hatóságok jelenleg egy új miniszterelnök kinevezésének kérdéséről tanulmányozzák. Ky tábornok helyébe, aki a szeptember 3-ai „elnökválasztások” során az állam elnökévé vált. Thieu elnök nemrég bejelentette, hogy Ky helyére polgári személyt fog kinevezni, a jelölt név azonban még nem közölt. A dél-vietnámi főváros jól értesült hírforrásaira hivatkozva, a Saigon Post című angol nyelvű lap csütörtökön közölte, hogy a miniszterelnöki funkcióba Nguyen Van Loc jogászát javasolták. A legutóbbi választások alkalmával ugyanis ő volt a Thieu—Ky csoport választási kampányának vezetője a ugyanakkor úgy ismerik mint Ky tábornok régi munkatársát. A lap megjegyzi, hogy Van Locot még júliusban javasolták erre a funkcióra, amikor Ky bejelentette a jelölti jelölését. Az Associated Press hozzátette, hogy a végrehajtó hatalom hatáskörének nagy részét az új elnök fogja betölteni s ennek következtében az általa kijelölt miniszterelnök — tulajdonképpen adminisztratív funkciót tölt majd be a kormány folyó ügyeinek intézésében.

A saigoni politikai helyzetre csütörtök reggel egy másik esemény is felhívta a figyelmet. Egyhetes fogvatartás után engedték a börtönből Truong Dinh Dzu ismert politikust. Mint ismeretes, Dzu szeptember 29-én tartóztatták le. Igaz

zi bíró az volt, hogy megfellebbezte a szeptember 3-ai „elnökválasztások” eredményeit (amelyek szerint ő, Thieu után, a második helyre került) választási csalással vádolta a hatóságokat. Bár hivatalosan „az alapok szabálytalan felhasználásával” vádolták, ügyvédjeinek, valamint számos saigoni megfigyelőnek a véleménye szerint Dzu letartóztatásának igazi célja az volt, hogy eltávolítsák őt arra az időre, amíg a nemzetgyűlés a választások „igazolását” tárgyalja. Kiszabadulása után Dzun nem engedte meg, hogy sajtóértekezletet tartson. Az újságírók kérdéseire felesége azt válaszolta, hogy Dzu, akinek lakása az állambiztonsági közegek állandó felügyelete alatt van, egészségi okokból helyezték szabadlábra.

A dél-vietnámi fővárosban követték, hogy Thich Tri Quang, a buddhista egyház kombattív szárnyának vezetője tiltakozása jelül immár második hete áll őrséget a saigoni elnöki palota előtt. Thich az ellen a kormányrendelet ellen tiltakozik, amely elismeri a kisebbségben lévő buddhista szekták elsőbbségét. Százitisz buddhista szerzetes bejelentette, hogy a katonai kormány buddhista-ellenes politikája miatt kész az önkéntes tüzhalálra. Az ilyen tiltakozások öngyilkosságok sora egyébként már meg is kezdődött azzal, hogy kedden a Mekong deltában lévő Can Tho városban egy fiatal buddhista nő meggyújtotta magát.

gyik legfontosabb akadály az afrikai egység útjában.

Felszólalásai során kifejezésre juttatta azt a reményüket, hogy az UNCTAD második ülésének résztvevői fogják azokat az intézkedéseket, amelyek a fejlett és a fejlődésben lévő országok közötti egyenlőtlen cserefeltételeket kiegyensúlyozzák. Etiópia küldötte annak a véleménynek adott kifejezést, hogy az atomstop-szerződés tervezet csak úgy lehet hatékony, ha azt a nukleáris hatalmak konkrét garanciája kíséri.

Emil Jonsson, Izland külügyminisztere amellett foglalt állást, hogy minden eszközt meg kell ragadni a vietnámi béke helyreállítására és a közel-keleti helyzet megoldására, azoknak az elveknek az alapján, amelyek a kérdés rendkívüli ülésének megvitatásakor kikristályosodtak. Felszólalásában felvetette a tenger gazdasági forrásainak kérdését is. Ezek jelentősen hozzájárulnak az emberiség élelmiszeréhez s intézkedéseket kell hozni ésszerűen kiaknázásuk ellen.

A bizottságokban

NEW YORK. Romulus Căpălescu, az Agerpres külföldi tudósítója jelenti:

Az ENSZ-közgyűlés 2. számú bizottsága, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság megkezdte a nemzetközi gazdasági kérdések általános vitáját. Philippe De Seynes, az ENSZ főtitkárnak helyettese a bizottság előtt tartott beszámolójában rámutatott: bizonyos tekintetben elmondható, hogy a világ gazdasági helyzete ma általában szebbet, mint a múltban. Miközben a szocialista országok gazdasága továbbra is felfelé ível s ipari fejlődésük még inkább meggyorsult, a nyugati országokban a növekedési ütem komoly lelassulása észlelhető. Ami a fejlődésben lévő országok helyzetét illeti, exportjuk mennyisége egyharmadon, topog s kereskedelmi cseréjük néhány százalékkal csökkent az 1960-ban elért színvonalhoz képest.

A bizottság általános vitája során eddig Szudán, Nigéria, Izrael, a Fülöp-szigetek és néhány más állam képviselői szöveleztek fel.

Az ENSZ-közgyűlés gyámsági és nem autonóm területekkel foglalkozó bizottsága megkezdte a Rhodesia ügyét. Philippe De Seynes, az ENSZ főtitkárnak helyettese a bizottság előtt tartott beszámolójában rámutatott: bizonyos tekintetben elmondható, hogy a világ gazdasági helyzete ma általában szebbet, mint a múltban. Miközben a szocialista országok gazdasága továbbra is felfelé ível s ipari fejlődésük még inkább meggyorsult, a nyugati országokban a növekedési ütem komoly lelassulása észlelhető. Ami a fejlődésben lévő országok helyzetét illeti, exportjuk mennyisége egyharmadon, topog s kereskedelmi cseréjük néhány százalékkal csökkent az 1960-ban elért színvonalhoz képest.

Maga a vita D. E. Luard brit küldött beszédével kezdődött meg. Luard szerint a Rhodesia elleni szankciók alkalmazásával elért eredmények „biztatók”. Luard nyilatkozatával kapcsolatban rámutatott, hogy az ENSZ dekolonizációs bizottsága jelentésében megállapította: „a Rhodesia elleni szankciók sok esetben csak papíron maradtak”.

Röviden

KAMBODZSA ALLANDO ENSZ-KÉPVISELŐJE levelében tájékoztatta a Biztonsági Tanács elnökét arról, hogy az Egyesült Nemzetek és a saigoni rendszer fegyveres erői újabb megsértették Kambodzsát. A levél 13 határidő-csúszást sorol fel, amelyek július és szeptember között történtek a kambodzsai—dél-vietnámi határvíziókban. A kambodzsai kormány erősen tiltakozott a határsértések ellen és azonnali megszüntetésüket követelte.

ULAN BATORBAN UNNEPI GYÜLEST TARTOTTAK A MONGOL NK ALLAMI EGYETEME MEGALAKULÁSÁN 25. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBOL. D. Cevegmid professzor, az egyetem rektora jelentésében rámutatott, hogy fennállása óta az egyetem nagyszámú szakembert képezett fel. Jelenleg az egyetem tíz fakultásán 3200 diák tanul. Az egyetemnek csaknem 90 laboratóriuma és didaktikai-metodológiai osztálya, továbbá egy múzeuma és egy tudományos könyvtára van.

JACKSONVILLEBEN (FLORIDA) egy 46 tanulóval autóbusz összeütközött egy homokkal megrakott teherautóval. A két jármű felborult. Negyven gyermek megsebesült.

CANBERRABAN BEFEJÉZŐDTEK HAROLD HOLT AUSZTRÁLIA ÉS HOLYOAKE ÚJ-ZÉLANDI MINISZTERELNÖK TÁRGYALASAI. A nyilvánosság-ra hozott közös közlemény rámu-

Aláírták Románia és Olaszország közötti kereskedelmi jegyzőkönyvet

Gheorghe Gică, Románia külkereskedelmi minisztere olaszországi hivatalos látogatása során csütörtökön szíves baráti megbeszélést folytatott Amintore Fanfani olasz külügyminiszterrel.

A román miniszter meglátogatta még Giulio Andreotti iparügyi és kereskedelmi minisztert, és megvitatta vele a Románia és Olaszország közötti gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok kérdéseit.

Ugyanazonnap az olasz külkereskedelmi minisztérium székházában ünnepélyesen aláírták a Románia és Olaszország közötti 1968 évre szóló kereskedelmi jegyzőkönyvet. Román részről a jegyzőkönyvet Gheorghe Gică, olasz részről pedig Mario Veltrone, a külkereskedelmi minisztérium államtitkára írta alá. A jegyzőkönyv aláírói kifejezték megelégedésüket a két ország gazdasági kapcsolatainak fejlődése felett és azt a reményüket, hogy azok tovább fejlődjenek. A dokumentum főbb előírásai szerint a román-olasz kereskedelmi cseré vo-

lumene 1968-ban több mint 50 százalékkal növekszik 1966-hoz viszonyítva és bővül az export-import áruk névjegyzéke.

A jegyzőkönyv aláírása után az Ambasciata szálloda termeiben adott ebédet részt vett Giulio Andreotti, iparügyi és kereskedelmi miniszter, Giovanni Pieraccini költségvetési és gazdasági programozási miniszter, Mario Veltrone, a külkereskedelmi minisztérium államtitkára, Giuseppe Petrilli professzor, az IRI csoport elnöke, a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium magas rangú tisztviselői és képviselői és mások. Jelen volt Gheorghe Gică, dr. Ion Radu, Románia római ideiglenes ügyvivője, Ion Berechet, Románia római kereskedelmi képviselője.

Gheorghe Gică és Giovanni Pieraccini pohárköszöntőt mondott. Csütörtök délután dr. Ion Radu, Románia római ideiglenes ügyvivője köelték át Gheorghe Gică, Románia külkereskedelmi minisztere tiszteletére.

Ellentét a laburista párt évi konferenciáján

SCARBOROUGH. (Agerpres).

A laburista párt évi konferenciájára 4 147 000 szavazattal 2 032 000 szavazattal ellenében jóváhagyta a párt végrehajtó bizottságának Anglia közös piaci csatlakozását támogató nyilatkozatát. E határozat mellett sikrástól többek között George Brown külügyminiszter. Beismerte, hogy Angliának ezzel a lépéssel bizonyos áldozatokkal kell vállalnia főleg a mezőgazdaság, a font sterling helyzete és a lakosság élet-színvonala tekintetében. A hirmagyarázók meglepetéssel állapították meg, hogy a külügyminiszter beszédében nem említette az EKG-bizottság legutóbbi jelentését. Ebből arra lehet következtetni, hogy a kormány által már megvitatott jelentés még kedvezőtlenebb, mint ahogy a lapok ismertették.

A hirmagyarázók arra is rámutatnak, hogy a laburista vezetés számára az EKG-hoz való csatlakozás kérdésében csütörtökön aratott siker nem túlságosan öröndetes, mivel számba kell vennie azt is, hogy 2 032 000 szavazatot kapott egy olyan határozati javaslat, amely ellenzi a Közös Piacba való belépést és követeli a kormánytól, hogy „tartsa fenn magának az angol gazdaság vezetésének jogát és független külpolitikát folytatson, ápolva a barátságot minden országgal”. 529 000 szavazatot kapott továbbá egy másik határozati javaslat, amely felhívta az angol munkásokat, egyesüljenek Nyugat-Európa munkásaival a Közös Piac

ellen és az összes ipari magánvállalatok államosításáért vívott harcban.

Az EKG-hoz való csatlakozást ellentétben szónokok között a laburista párt és a szakszervezeti mozgalom kiemelkedő személyiségei is felszólaltak, köztük Emanuel Shinwell, Douglas Jay, Frank Cousins volt laburista miniszterek. Hangsúlyozták, hogy a kormánynak más alternatívát kell találnia az ország gazdaságának fellendítésére és rámutatnak, hogy az EKG-hoz való csatlakozás után az élet 3 százalékkal fog drágulni, a kereskedelmi mérleg pedig legalább 500 millió font sterling újabb deficitet mutat majd.

Az amerikai sajtó és a nyugati hírlapnyomók az utóbbi napokban részletesen beszámolnak arról, hogy az amerikai közvélemény, az USA egyes politikai és az ENSZ-ben felszólaló különböző küldöttek vezetői egyre kitartóbban követelik a vietnámi kérdés gyors megoldását. A France Presse hangsúlyozza, hogy a Johnson-kormány politikáját egyre hevesebben bírálják és Johnson elnök nemskára az utóbbi 25 év legnépszerűtlenebb embere lesz.

Francis Lara, a FRANCE PRESSE washingtoni tudósítója a kérdésnek szentelt kimerítő kommentárjában a következőket írja: „Johnson elnök komoly nehézségekbe ütközik. Számos olyan politikai, gazdasági és katonai kérdést kell megoldania, amelynek szövődényei a legnagyobb mértékben aggasztják a vietnámi helyzet mindennapi súlyosbodását amugyis nyugtalanul figyelő fehér-házi tanácsosokat”.

A legmértékadobb közvélemény-

A NYUGATNEMET GÉPKOCSIGYÁRTÁS 1967. évi első nyolc hónapjában 25 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A csökkenés a személygépkocsiknál 24,3 százalékkal, a közhasznú gépjárműveknél pedig 27,9 százalékkal tört ki. Ugyanakkor a nyugatnemeti gépkocsi-kivitel 15 százalékkal esett vissza. Az augusztusig exportált gépjárművek száma 869 251 volt.

A GÖRÖGSZÁGI DEMOKRACIAERT KÜZDŐ SVED BIZOTTSÁG, amelyet szerdán alakítottak Göteborgban, felhívást intézett a svéd néphez, hogy „az összes demokraták egyesült erővel járuljanak hozzá a demokrácia helyreállításához Görögországban”. A bizottság, amelyben az összes svéd politikai pártok képviselői részt vesznek felhívásban leleplezi a tömeges letartóztatásokat, a deportálásokat, a haditörvényszékek megalakítását, s mindazt, ami a görögországi államcsíny után történt.

OLASZORSZÁG 12 MILLIÓ DOLLAR ÉRTEKŰ KOLCSONT AD SZUDANNAK a khatumi kormány gazdaságfejlesztési programjának finanszírozására — közölte szerdán El Hindi szudáni pénzügyminiszter.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGSZERVEZET AFRIKAI BIZOTTSÁG 15 millió dollárt hagyott jóvá 36 afrikai ország és terület egészségügyi programjára. Az új költségvetés véglegesítésével egyidejűleg befejeződtek az EVSZ afrikai bizottságának Kongó állam fővárosa (Brazzaville) közelében tartott munkálatai. A szervezet legközelebbi összejövetelére 1969. ben kerül sor Abidzsanban, Elefántcsontpart fővárosában.

1917—1967

2750 kilométer hosszú gázvezeték

Atadik rendeltetésének a közép-ázsiai gázlelőhelyekért a Szovjetunió központi iparvidékével összekötő 2750 kilométer hosszú gázvezeték. A néhány trillió köbméterre becsült közép-ázsiai gázlelőhelyekről évente 10 500 000 000 köbméter földgázt juttatnak a szóban forgó iparvidékre.

Az építők az előirányzott három év helyett két év alatt készítették el a munkát. A gázvezeték áthalad Uzbekisztán, Türkmenia, Kazahsztán, a Karakalpak Autonóm Köztársaság, az OSZSZSZK területén. Az utvonalon 19 szivattyúállomás épült.

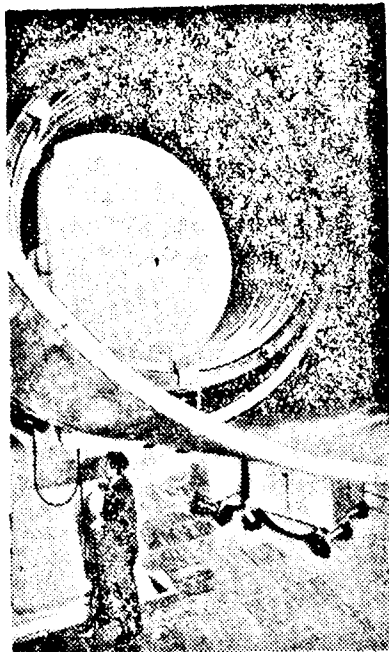
Leccapolják a mocsarakat

A Belorusz SZSZK-ban Szoligorszk közelében 56 millió köbméter vizet tartalmazó mesterséges tavat létesítettek. Ez egyike annak a 17 hidrotechnikai munkálatnak, amelyet a poljeszjei mocsarak leccapolása céljából hoznak létre. Az új hidrotechnikai rendszerhez tartozó gyűjtő tavak teljes kapacitása 2 milliárd köbméter lesz.

A KOZMOSZ-166-tal végzett kutatások

Szovjet tudósok csoportja cikket közölt a Pravda hasábjain a Kosmosz-166 mesterséges hold utasítások tudományos kutatásokról. A cikkek rámutatnak, hogy az 1967. július 16-án felbocsátott Kosmosz-166-tal gazdag anyagot gyűjtöttek a Röntgen-nápkítórések statisztikájáról, valamint az ilyen és a csillagoptikai nápkítórések jelentőségéről. A nyert

A nagy évforduló küszöbén

Ormánországi: A világűrbi bjurakani obszervatóriumban.

Rendkívül tartós festékanyag

A Szovjetunióban rendkívül tartós festőanyag gyártásához láttak hozzá. A speciális folyékony üvegből készült festőanyagot épülemlokozatok és szobák festésére használják. A festés után négy órával a festék már nem oldódik vízben, tehát nem moshatja le sem eső, sem hó.

adatok igazolják a korábbi megfigyeléseket. Az Elektron-2 mesterséges hold ugyanis szintén különleges természetes Röntgen-nápkítóréseket észlelt, amelyek nem kísérték a Földről megfigyelhető optikai nápkítórésekkel kapcsolatosan összegyűjtött adatok jelentőségében abban időzaka s ezzel áll, hogy a Röntgen-nápkítórések regisztrálás elvben lehetővé teszi az űrhajósok sugárvédelmét.

Nyugati sajtószemle

ban a következőket írja: „Johnson elnök komoly nehézségekbe ütközik. Számos olyan politikai, gazdasági és katonai kérdést kell megoldania, amelynek szövődényei a legnagyobb mértékben aggasztják a vietnámi helyzet mindennapi súlyosbodását amugyis nyugtalanul figyelő fehér-házi tanácsosokat”.

A legmértékadobb közvélemény-

A TIME című folyóirat fejtegetése szerint a vietnámi háború folytatásával szembeni növekvő tiltakozásokkal egyidejűleg terebélyesedik az a kampány, amelynek célja a demokrata párt részéről elnökelőltként fellépő Robert Kennedy szenátor. A folyóirat értékelése szerint Pittsburgban összejövetelt tartottak Kennedy szenátornak az USA számos államából érkezett hívei. Összejövetelükön határozatot hagytak jóvá, amelyben a mostani kormányzatnak egy clyan kormányzattal való helyettesítését követelik, amely reményt adhat a vietnámi béke helyreállítására.

Az ASSOCIATED PRESS ENSZ TUDÓSÍTÓJA megerősíti azt a tényt, hogy az általános vitában eddig felszólalt 55 küldöttévezet közül nem kevesebb, mint 49 foglalt állást a vietnámi háború megszüntetése mellett. A tudósító a továbbiakban leszögezi, hogy 23 szovjet Vietnám DK bombázásának azonnali megszüntetését követelte és bírálta az USA politikáját; ezek között volt Washington öt NATO-beli partnere. Ugyanezt a problémát fejtegeti a NEW YORK TIMES is, amely szerint az ENSZ szónoki emelvényéről elhangzott állásfoglalások rávilágítanak a Vietnám DK bombázása megszüntetésének szükségességére, arra, hogy a világszervezetben és tekintetben általánosan meggyezzenek s ezt a körülményt Johnson elnök nem hagyhatja figyelmen kívül. A lap végül megállapítja: noha nem minden ország hajlandó nyíltan bírálni az amerikai politikát, az ENSZ székházának folyosóján, sőt az USA legközelebbi szövetségesei körében is mind nagyobb tért hódít az a vélemény, hogy Vietnám DK bombázása helytelen lépés volt és elzárja a béketárgyalások kezdeményezésétnek lehetőségét s hogy a bombázások megszüntetése — bizonyos határidő megállapítása nélkül, Amerika érdekét, az egész világ érdekét szolgálja.

Vietnámban az amerikai katonai helyzetet veszély fenyegeti. A Can Thien-i csata még nem fejeződött be. A hazafiak csaknem mindenütt ellentámadásba mennek át. Tüérségük nagy pusztításokat végez az amerikaiak soraiban. A közelgő esős időszak miatt az amerikai csapatok elesnek a légi támogatástól, amely nélkül mozdulatlanra vannak itélve.

A vietnámi kudarcok fokozatosan elbájlóztatják a Kongresszust a Fehér Házról. Egyre gyarapszik azoknak a kongresszusi tagoknak a száma, akik sikrászálnak az igazságos és méltányos békéért.

DAVID LAWDA, A REUTER TUDÓSÍTÓJA arról számol be, hogy Johnson elnök vietnámi politikája ellen főleg saját pártjának kongresszusi tagjai, valamint egyes befolyásos republikánusok indítanak támadást. Hat hónappal ezelőtt — hangsúlyozza az újságíró — a republikánus disszidensek hangja ritkán volt hallható. Ma Johnson leghevesebb bírálói között vannak a párt elénjáró tagjai, mint Thorton Morton, Charles Percy, John Sherman Cooper és Clifford Case szenátorok. E személyek legfőbb törekvése véget vetni az Eszak-